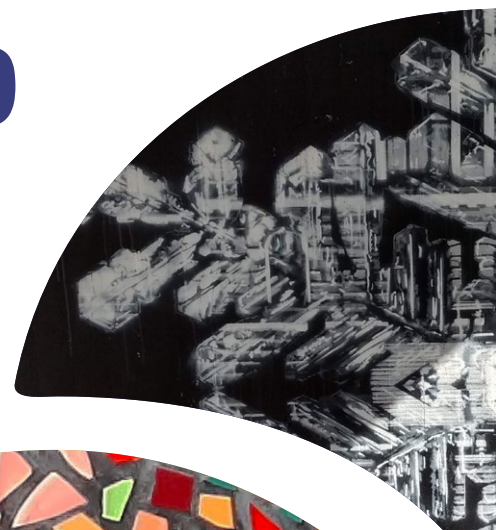

Pohjois-Pohjanmaan kulttuurin kehittämis- ohjelma 2022–2030

Kulttuurista virtaa Pohjois-Pohjanmaalle

POHJOIS-
POHJANMAA
COUNCIL OF OULU REGION

Taitto Digi- ja mainostoimisto Höyry

Julkaisu A:66
Pohjois-Pohjanmaan kulttuurin kehittämisohjelma 2022–2030:
Kulttuurista virtaa Pohjois-Pohjanmaalle

ISBN 978-952-5731-87-3

ISSN 1236-8385

” Kannamme jokainen aluetta mukamme: murteita, elämäkokemuksia, tekemisentapoja, eri ajatusmaailmoja ja niiden sosiaalisia merkityksiä. Identiteetti syntyy näistä kaikista. Se on meille jokaiselle omanlainen, ajassa muuttuva ja uusia merkityksiä saava.

Professori Anssi Paasi, Oulun yliopisto

Pohjois-Pohjanmaan liiton 90-vuotisjuhlavuoden Studia Generalia luento 14.10.2021

Sisällys

Lukijalle.....	6
Ydinteemat	
Kulttuuri rakentaa maakunnan identiteettiä ja lumovoimaa.....	8
Kulttuurin resurssit ja yhteistyö.....	10
Kulttuurin saatavuus ja saavutettavuus haastaa.....	12
Kulttuuri luo hyvinvointia.....	14
Luovuudesta luovaan osaamiseen ja talouteen.....	16
Kulttuuri tarjoaa ratkaisuja kestävään elämäntapaan.....	17
Tätä arvostamme.....	18
Tähän tähtäämme.....	19
Tätä tavoittelemme / Nämä lupaamme.....	20
Näin toimimme.....	22
Toimeenpano ja seuranta.....	26
Kulttuuri lukuina Pohjois-Pohjanmaalla.....	27
Liitteet.....	28

Valokuvat

Villifestivaali Oulangan kansallispuistossa Kuusamossa / Simo Vilhunen.....	9
Rantakatua pihlajan lehtien välistä / Raahen seutukunnan kuvapankki / Tanja Marjala.....	17
Paula Suomisen teos Kummalliset kukat Iin kunnan Lähde! -puistossa / Inka Hyvönen.....	18
Iso Ilo -kuoron Made in Finland konsertti Oulussa / Teemu Harjumaa.....	19
Unikudelmia näyttely kulttuuritalo Valveella Oulussa / Auli Suorsa.....	20
Yksityiskohta Tero Mäkelän teoksesta Maannapa Suomen keskipisteessä Leskelän kylässä Siikalatvan kunnassa / Auli Suorsa.....	26
Takakansi / Kuvituskuva	

Tekstissä mukana olevat sitaatit ovat ohjelmaa varten tehdystä sidosryhmäkyselystä

Lukijalle

” Kulttuuri kuuluu pohjoispohjalaisten hyvään elämään. Se on keskeinen osa maakunnan, sen kuntien ja yhteisöjen toimintaa sekä alueen lumo- ja elinvoimaa. Kulttuuri on kehittämisen voimavara. Yhteistyössä on kehittämisen voima.

Pohjois-Pohjanmaan kulttuurin kehittämissuunnitelma 2030 kokoaa yhteisen näkemyksen siitä, millainen kulttuurimaakunta haluamme olla ja millä keinoin sitä kehitämme. Kulttuurin käsite on laaja. Se sisältää kaikkea arkiseen elämään liittyvää, erilaisia kulttuurisia sovelluksia ja kattaa myös taiteen ja taiteen tekemisen, sekä niiden aseman itseisarvona. Tässä ohjelmassa lähestymme kulttuuria aluekehittämisen näkökulmasta. Kulttuuri halutaan nostaa vahvemmin kehittämistyön ytimeen ja avata sen tarjoamia mahdollisuuksia niin lumovoiman (ml. pito- ja veto voima), hyvinvoinnin, sivistyksen, elinkeinojen kehittämisen kuin myös kestävän elämäntavan teemoista käsin. Keskiössä ovat kuntalaisten kulttuuripalveluiden yhdenvertainen saatavuus, yhteistoiminnan taso ja kulttuurin resurssit. Toimijoina ovat kulttuurin kokijat ja tekijät, kunnat, järjestöt sekä alueen koko monialainen kulttuurin, taiteen ja luovien alojen yhteistyö- ja kehittämisverkosto. Tämän rakenteen toimivuus on kehittämistyön onnistumisen tärkeä edellytys.

Ohjelma sisältää kehittämistyötä raamittavat

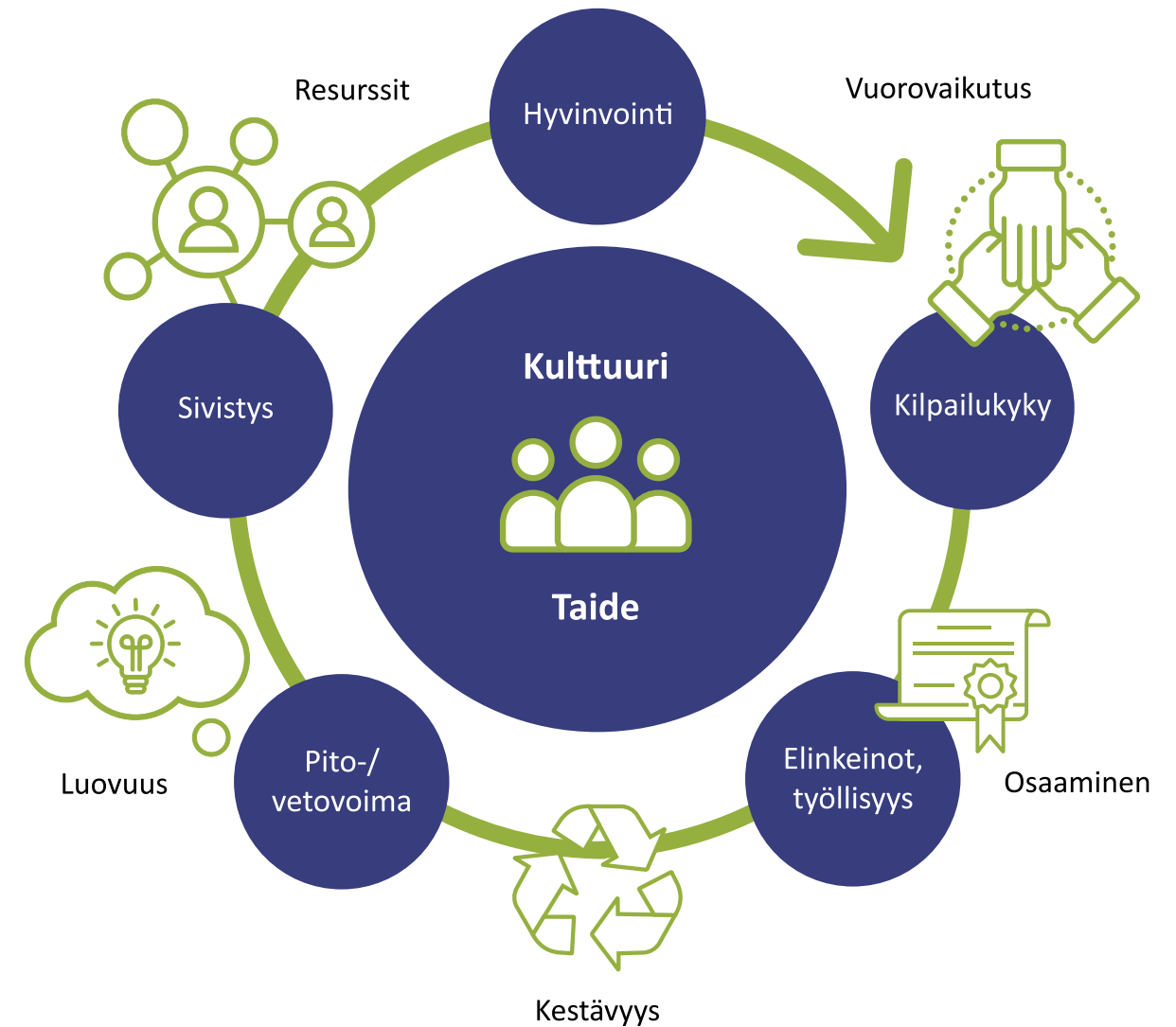
arvot, tulevaisuuden vision, kaksi päätavoitetta ja niihin liittyvät toiminnalliset lupaukset sekä toimenpidekokonaisuudet. Ohjelman alussa on katsaukset keskeisiin teemoihin.

Kulttuurin kehittämissuunnitelma sisältöineen nivoutuu kiinteästi maakunnan muuhun kehittämistyöhön. Samaan aikaan on valmisteltu Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelma 2022–2025 sekä maakunnan hyvinvointityön suuntaviivat. Kulttuuriteema näkyy myös niissä. Oulu on valittu vuoden 2026 Euroopan kulttuuripääkaupungiksi. Hankkeeseen on sitoutunut koko maakunta, sen kaikki 30 kuntaa ja laaja toimijoiden joukko. Tämä kehittämissuunnitelma luo omalta osaltaan edellytyksiä kulttuuripääkaupunkivuoden toteuttamiselle.

Pohjois-Pohjanmaan kulttuurin kehittämissuunnitelma on suunnattu maakunnan kunnille, kulttuurin ja taiteen tekijöille, yhdistyksille sekä muille kulttuuripalveluita tuottaville tahoille. He ovat myös osallistuneet ohjelman laatimiseen sen eri vaiheissa. Kiitos kaikille valmistelussa mukana olleille!

Ohjelmaprosessista, sisältöjen koostamisesta ja tämän asiakirjan teksteistä on vastannut erityisasiantuntija Auli Suorsa Pohjois-Pohjanmaan liitosta. Strategiatyöpajoihin apua antoi Pink Eminence Oy. Keskeisten linjausten tekemistä ohjasi asiantuntijaryhmä. Kunnille toteutettiin lausuntokierros. Maakuntahallitus hyväksyi ohjelman kokouksessaan 14.3.2022.

Kulttuuri osana aluekehittämistä

Ydinteemat

Kulttuuri rakentaa maakunnan identiteettiä ja lumovoimaa

Pohjois-Pohjanmaa on alueidensa näköinen ja kymmenen virran yhdistämä maakunta. Maantieteellisesti laajan, tuntureilta rannikolle ja jokilaaksoihin asti ulottuvan alueen yhtenäisen identiteetin rakentumiselle ei historiassa ole ollut luontaisia edellytyksiä. Ihmiset ovat samaistuneet pienempiin alueisiin, joissa yhteenkuuluvuuden tunne on syntynyt samankaltaisten luonnonolosuhteiden, elinkeinojen ja elämäntapojen kautta. Maakunnan kolmekymmentä kuntaa muodostavatkin kulttuurisesti rikkaita ja toisiaan täydentäviä alueita. Niissä on maakunnan kulttuurinen vahvuus ja itseymmärryksen ydin. Alueiden omaleimaiset piirteet tulee nähdä entistä enemmän kehittämistyön vahvuuksina niitä monipuolisesti hyödyntäen.

Maakunnan alueet poikkeavat toisistaan, mutta onko olemassa pohjoispohjalaisia yhdistävää mentaliteettiä? Sidosryhmäkyselyn mukaan pohjoispohjalaisuuteen kuuluu rauhallinen ja periksiantamaton elämäntapa, rehellisyys, keskinäinen luottamus ja mutkaton suhtautuminen uusiin asioihin. Paikoin uskonnollisuus vaikuttaa vahvasti ja tuo myös kulttuurielämään omia piirteitään. Alueen ihmisissä halu pärjätä itse ja sopivasti yhdessä toimien on vahva. Menestyksen esille tuomisessa olemme

kuitenkin ehkä liiankin vaatimattomia. Tässä voimme kehittyä. Ei pidä jarrutella, vaan nostaa omia erityispiirteitä, mielenkiintoisia paikkoja, osaamista, osajia ja onnistumisia rohkeasti esiin. Kulttuurin pitää näkyä ja kuulua.

Kulttuuri ja sen lumo ovat usein paikkaan sidottuja. Toisaalta kansainvälistyvässä ja digitalisoituvassa maailmassa myös alati kehittyviä. Pohjois-Pohjanmaalla ymmärrys alueen ja paikkakuntien historiasta on vahva. Se näkyy esimerkiksi aktiivisena kotiseututyönä yhdistyksissä, paikallismuseoiden ja kulttuuriperintöjen parissa sekä omintakeisina tapahtumina eri puolilla maakuntaa. Pohjois-Pohjanmaan lumo rakentuu luonnon, arkielämän, omintakeisen taiteen ja tapahtumien symbioosista. Perinteiset tavat, kuten saunakulttuuri, elävät vahvana ja saavat myös uusia muotoja. Kulttuurin, taiteen ja teknologian yhdistäminen tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia. Oulussa kulttuurikentän ja toimijoiden moninaisuus, uniikit sisällöt sekä harrastus- ja osallistumismahdollisuuksien runsaus ovat omaa luokkaansa. Ne tulee saada yhä enemmän hyödyttämään koko Pohjois-Pohjanmaan maakuntaa. Kulttuurin lumo syntyy ihmisissä tunteiden, yhteisen toiminnan

Rikas luonto ja vahva suhteemme siihen ovat perusta hyvinvoinnille, elinvoimalle ja omintakeiselle kulttuurille. Tunturit, metsät, suot, joet, järvet ja meri ovat pohjoispohjalaista mielenmaisemaa.

ja jaettujen kokemusten kautta. Tämän tunteen, osallisuuden ja yhteisöllisyyden syntyminen tulee Pohjois-Pohjanmaalla entistä enemmän panostaa. Niiden kautta rakentuu alueellinen itseymmärrys ja moderni kotiseutuhenki. Kyse on halusta jäädä, tulla takaisin ja asettua asumaan maakuntaan. Sitoutua kehittämään itseään, asuinpaikkakuntaansa ja koko aluetta, sekä oman elämänpiirin yhteisöjä. Puhua ja toimia kotiseutunsa puolesta, vaikka tie olisi ehkä jo vienyt toisaalle. Kulttuurilla ja taiteella

” Elämää peltojen keskellä: Maaseutukulttuuri on edelleen voimakas, vaikkakin modernisoitunut. Kylätaloja on olemassa, mutta ei vielä uuden sukupolven käytössä.

on tarjota keinoja tämän yhteyden rakentamiseen. Ne pitää hyödyntää viisaasti. Pohjoispohjalainen kestävä identiteetti on voimavara kansainvälistymisessä ja monien kulttuurien maailmassa. Se lujittaa vuorovaikutusta ja kumppanuutta.

Kulttuurin resurssit ja yhteistyö

Resurssipula on maakunnan kulttuuritoiminnan erityinen heikkous. Tulevaisuuden uhkakuva on resurssien niukkeneminen entisestään. Nämä sidosryhmäkyselyssä esiin nousseet näkemykset vastaavat todellisuutta. Lakisääteistä kulttuuritehtävää hoidetaan kunnissa maan keskiarvon alle jäävillä resursseilla niin asukaslukuun suhteutettujen nettokustannusten kuin henkilöstön määrällä mitattuna. Kulttuuripalveluiden tehtävä on usein yhdistelmätoimi eikä kaikissa kunnissa ole kulttuurialan koulutuksen omaavaa kulttuurivastaavaa. Myös hanketoiminta on nykyisellään suhteellisen vähäistä. Laatu voidaan kehittää monella tapaa, mutta ilman kunnollista perusrasurssia ei synny vaikuttavaa toimintaa. Myös toimintaan soveltuvat tilat ovat kulttuuritoiminnan tärkeä edellytys. Jotta resurssikysymykset saadaan ratkaistua ja päästään kehittämistyössä eteenpäin, tulee asenteiden kulttuuria ja koko toimialaa kohtaan muuttua. Olemme perusasioiden äärellä.

Pohjois-Pohjanmaalla luotetaan yhteistyön voimaan ja se koetaan helpoksi. Tämä on tärkeää, sillä kulttuuritoiminta ja sen kehittäminen on monialaista ja yhteistyössä tapahtuvaa. Eri toimijoiden ja toimialojen välisen yhteistyön ja verkostojen kautta voimme saada helpotusta myös kiperään resurssipulaan. Tärkeää on löytää pienille kunnille soveltuvia keinoja selviytyä vaatavasta lakisääteisestä kulttuuritehtävästä. Verkostotyön edelläkävijöinä maakunnassa ovat kirjastot ja kansalaisopistot. Kuntien sisällä kulttuuri-

toimi tekee yhteistyötä erityisesti vapaa-aika-, nuori- so-, liikunta- ja sivistyspalveluiden kanssa. Ulkopuolisista toimijoista tärkeimpiä yhteistyötahoja ovat kolmannen sektorin toimijat, taitelijat, oppilaitokset ja muut kunnat. Myös yhteistyö maakuntaliiton kanssa näyttäytyy peruspalveluiden arviointikyselyssä edukseen. Pohjois-Pohjanmaan kulttuurin yhteistoiminnan ekosysteemiä tulee kehittää tiiviimmäksi ja monitahoisemmaksi. Ekosysteemiä kutsumme kulttuurikennoksi.

” *Verkostoissa on voima. Kulttuuritoimijoiden tulee olla osa eri verkostoja ja kulttuurin mukana pöydissä, joissa päätöksiä tehdään. Kulttuurin ääni ei vielä kuulu!*

Kansainvälinen yhteistyö tarjoaa keinoja kehittämistyöhön ja avaa uusia markkinoita. Se monipuolistaa vuorovaikutusta, tuo uusia näkökulmia ja auttaa kehittämään sisältöjä. Näin voimme myös vahvistaa toiminnan ja kehittämistyön resursseja. Hyvä esimerkki verkostoista on Northern AiR, joka kokoaa yhteen Pohjois-Pohjanmaan taiteilijaresidenssit ja toimii myös osana maailmanlaajuisesta Res Artis verkostoa. Verkostot ja siinä etenkin eurooppalaisen ulottuvuuden edistäminen ovat tärkeällä sijalla Oulu2026 -hankkeessa. Pohjoisten alueiden Barents-yhteistyössä yhtenä teemana on kulttuuri.

Kulttuurisen kehittämisen SWOT-analyysi

Kulttuurin saatavuus ja saavutettavuus haastaa

Pohjois-Pohjanmaa on pitkien välimatkojen ja harvan asutuksen maakunta. Pieniä kuntia on runsaasti. Kulttuuritarjonta ja vapaa-ajan vieton mahdollisuudet vaihtelevat maakunnassa suuresti. Oulun kaupungissa sijaitsevat kaikki keskeiset kulttuurilaitokset ja vapaan kulttuurikentän tarjonta on runsasta. Luonnollisesti myös kaupunkiseudun muut kunnat ja niiden asukkaat hyötyvät tästä. Kauempana sijaitsevat kunnat nojaavat enemmän omaan tai aluekeskusten tarjontaan, jolloin se paikoin voi jäädä suppeaksi. Pohjois-Pohjanmaan POPsote -hankkeen tekemän Minun arkeni ja elämäni -kyselyn (2021) mukaan harrastukset ovat yksi heikoimmaksi koettu elämän osa-alue pohjoispohjalaisten keskuudessa. Kehittämisen tarvetta siis on. Jokaisen pohjoispohjalaisen tulee voida osallistua monipuoliseen ja laadukkaaseen kulttuuri- ja harrastustoimintaan.

Pohjoispohjalaisten kulttuuripalvelutarjotin rakentuu eri tahojen tuottamista palveluista. Tarjotimella isossa roolissa ovat kuntien, kirjaston, museoiden, vapaan sivistystyön oppilaitosten ja yhdistysten toiminta. Tarjontaa lisäävät myös yksityiset ja vapaankentän toimijat sekä omaehtoinen toiminta taiteen ja kulttuurin parissa. Pohjois-Pohjanmaalla on kattava kirjastojen, kotiseutumuseoiden, kansalaisopistojen ja muun vapaan sivistystyön oppilaitosten verkosto. Ne turvaavat kulttuurin saatavuutta ja saavutettavuutta merkittäväällä tavalla ollen etenkin pienillä paikkakunnilla kunnan kulttuuritoiminnan ydintä. Jokaisessa kunnassa on oma kirjasto. Lai-

nausmäärien mukaan ne ovat suosittuja ja lukuharrastus maakunnassa aktiivista. Kirjastot toteuttavat niille kuuluvaa yhteiskunnallista tehtävää ollen myös kohtaamis-, harrastamis- ja tapahtumapaikkoja. Pohjois-Pohjanmaalla ja Kainuussa kirjastot tekevät alueellista verkostoyhteistyötä osana Oulun alueellista kirjastojen kehittämistehtävää.

” On huolehdittava, että jokaisessa kunnassa kulttuuria on aidosti saatavilla lähellä! Ei niin, että on yksi konsertti silloin tällöin, jonne harva lähtee tai pääsee. Kulttuurin on tultava luo!

Kansalaisopistot ovat merkittäviä alueellisia kulttuuritoimijoita. Ne tarjoavat jokaisessa kunnassa mahdollisuuksia kulttuuri- ja taideaineiden opiskeluun ja harrastamiseen, ja osallistuvat kehittämistyöhön. Museot kanavoivat ihmisten kiinnostusta ja aktiivisuutta yhteisen kulttuuriperinnön ja kulttuuriympäristöjen säilyttämiseen. Ne toimivat oppimisympäristöinä, palveluntarjoajina ja kulttuurimatkailukohteina. Taide- ja tiedekeskus Luupin koordinoima alueellinen museotyö palvelee ja neuvoo Pohjois-Pohjanmaan toimijoita.

Osallisuus ja yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua kulttuuriin ovat tärkeitä toiminnan ja palveluiden järjestämisen periaatteita. Saavutettavuutta tulee arvioida osana palveluiden järjestämistä. Eri väestö-

ryhmät ja katveeseen jäävien tilanne on huomioitava. Kulttuuri kuuluu kaikille pohjoispohjalaisille.

Digitaalisuus ja monikanavaisuus ovat iso mahdollisuus. Ne tarjoavat ratkaisuja kulttuurin saavutettavuuteen, uusien kiinnostavien sisältöjen luomiseen kuin myös liiketoiminnan kasvuun. Pohjois-Pohjanmaan älykkään erikoistumisen strategias-

sa digitaaliset palvelut ja tuotteet mainitaan yhtenä maakunnan vahvuutena. Uusia innovaatioita syntyy toimialojen rajapinnoissa. Kulttuurin ja taiteen sekä luovien alojen monitahoinen toimintakenttä ovat tässä viisaasti hyödynnettynä oivallinen maakuntalaisten hyvinvointia sekä alueen vetovoimaa ja kasvua edistävä innovaatioalusta.

Pohjois-Pohjanmaan kulttuurihyvinvoinnin palvelupolku

Kulttuuri luo hyvinvointia

Kulttuurin ja taiteen vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen ovat tutkittuja ja tunnus-tettuja. Vaikuttavuutta syntyy yhteiskunnan eri sektoreilla ja toimialoilla sekä elämän jokaisessa vaiheessa. Kulttuurihyvinvoinnin kokonaisuus on laaja ja keinovalikoima monipuolinen. Kulttuurin tulee olla mukana hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä luonnollisena, eri sektoreita poikki-leikkaavana teemana.

” *Satsaamalla saavutettaviin kulttuuri-palveluihin voimme takata yhteiskunnan eriarvoistumista. Kulttuuri on vaikuttavaa, se kuuluu kaikille ja on kaikkien oikeus.*

Kun kulttuurihyvinvoinnin merkitys on sisäistetty, siihen liittyvä kehittäminen ja asiakaslähtöisten palveluiden järjestäminen organisoitu, voi kulttuuri ja taide nousta entistä merkittävämmäksi hyvinvoinnin ja terveyden lähteeksi sekä edistämisen keinoksi. Kulttuurihyvinvointityöhön tarvitaan monialaista ja -ammattillista tiimityötä. On tärkeää hahmottaa kokonaisuus ja koordinoita sitä sekä kehittää osaamista, käytännön toimintatapoja ja rakenteita.

Pohjois-Pohjanmaalla kulttuurihyvinvointityötä tehdään osana maakunnan monialaista hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuutta. Sen

suuntaviivat on kirjoitettu Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisopimukseen 2019–2025, jossa keskeistä on ihmislähtöisyys eli ajatus arjen kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista. Kulttuurihyvinvoinnin kohdalla tämä tarkoittaa kulttuurin ja taiteen kokemista, niihin osallistumista ja kulttuuristen oikeuksien toteutumista. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvoinnin ”ilkeiksi ilmiöiksi” on tunnistettu osallisuuden puute, taloudellinen niukkuus ja mielenterveysongelmat. Niihin vastaaminen myös kulttuurihyvinvoinnin keinoin on ohjelmakaudella 2022–2030 erityinen prioriteetti.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä kuntien rooli on keskeinen. Laki kuntien kulttuuri-toiminnasta velvoittaa kuntia ottamaan kulttuurin ja taiteen osaksi hyvinvointityötä. Vuonna 2019 tehdyssä kuntien laajojen hyvinvointikertomusten analyysissä havaittiin, että kulttuurin osuus hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä oli vielä tuolloin suhteellisen vähäinen. Toiminta ja kehittäminen on sittemmin aktivoitunut muun muassa kuntien kulttuuritoimintalain voimaantumisen, maakunnallisen verkostoyhteistyön ja kulttuurihyvinvoinnin parissa tehtävän kehittämistyön myötävaikutuksella. Laajat hyvinvointikertomukset analysoidaan uudelleen kevään 2022 aikana.

Uudenlaisia haasteita ja mahdollisuuksia tuo maakunnan hyvinvointialueen perustaminen ja toiminnan käynnistyminen vuoden 2023 alusta alkaen. Hyvinvointialue vastaa kokonaisuudessaan alueen sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottami-

sesta. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä laaja-alainen alueellinen yhteistyö jatkuu. Kulttuurihyvinvointi on jatkossakin kiinteä osa tätä kokonaisuutta. Kehittämistyössä korostuu uudenlaisten näkökulmien omaksuminen, osaamisen vahvistaminen, toiminnan ja siihen liittyvien rakenteiden kehittäminen sekä kulttuurihyvinvoinnin palveluiden ja palvelupolkujen rakentaminen. Keskiössä on monialainen yhdyspintatyö. Kulttuurihyvinvoinnilla on oma maakunnallinen verkostonsa,

POPkulta, jota koordinoi Pohjois-Pohjanmaan liitto. Verkosto toimii alueellisen kulttuurihyvinvoinnin edistämisen lisäksi linkkinä myös kansalliseen kehittämis- ja verkostoyhteistyöhön.

Kulttuurihyvinvointiin liittyvän kehittämistyön tuloksia seurataan muun muassa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen keräämän Kulttuurin TEAvisari-kyselyn avulla. Tavoitteena on nostaa Pohjois-Pohjanmaan pistemäärä kaikkien kategorioiden osalta korkeimmalle eli tasolle hyvä.

Kulttuuri osana arjen kokonaisvaltaista hyvinvointia

Kokemuksellisuus

Kulttuuri ja taide tuovat elämäni mielekästä sisältöä ja vahvistavat kokemuksia.

Voin elää ja asua ympäristössä, jossa kulttuuri ja taide ovat läsnä arjessa.

Osallistuminen

Voin toteuttaa itseäni omaehtoisesti osallistumalla luovuutta edistävään toimintaan ja kulttuuriharrastuksiin.

Voin kehittää itseäni opiskelun ja tavoitteellisen kulttuuri- ja taidetoiminnan kautta.

Oikeudet

Voin nauttia omasta, itselleni tärkeästä kulttuurista.

Voin kehittää ja ilmaista itseäni ja yhteisöäni oman kulttuurini kautta.

Voin toteuttaa kulttuurisia oikeuksiani asuinpaikasta ja elämäntilanteesta riippumatta. Kulttuuriset tarpeeni tulevat huomioituiksi.

Luovuudesta luovaan osaamiseen ja talouteen

Luovuus on jokaisessa ihmisessä oleva ominaisuus. Tätä kykyä voidaan tietoisesti vahvistaa. Yhteiskunnan kannattaa siihen kannustaa ja rakentaa luovuudelle pohjaa. Vahva perusta muodostuu muun muassa laadukkaiden kulttuuripalveluiden, vapaan sivistystyön tarjonnan, ammattimaisen kulttuurikasvatuksen ja taiteen opetuksen avulla. Modernissa työelämässä luova osaaminen on entistä keskeisempi taito ja menestyvän liike-elämän elementti. Globaalien ja paikallistenkin ”ilkeiden ilmiöiden” taklaaminen vaatii luovia ratkaisuja. Luovaa osaamista tarvitaan innovatiivisten vihreää siirtymää ja digitalisaatiota edistävien tuotteiden ja palveluiden kehittämisessä. Luovuus ja luova osaaminen, sekä niiden hyödyntämiskyky ovat keskeisiä yksilöiden, organisaatioiden ja alueiden menestystekijöitä. Luova toiminta myös vahvistaa ihmisten hyvinvointia osana arjen elämää. Työelämän tarve taataan riittävästi, monipuolisella ja monialaisella koulutuksella.

” *Työelämä todellakin tarvitsee luovuutta.*

Luovat alat ovat moninainen kokonaisuus. Siihen luetaan mukaan eri aloja aina taiteen ja kulttuurin ytimistä muihin luovuutta tuotteissaan, palveluissaan ja toimintamalleissaan hyödyntäviin toimialoihin. Tällöin liiketoiminnan, luovan talouden, keskiössä on aineettoman omaisuuden kaupallinen hyödyntäminen ja

siitä syntyvät tekijänoikeudet, patentit ja tuotemerkit. Asiakkaille luova talous näkyy monistettavina sisältöinä ja tuotteina, erilaisina elämyksinä ja tapahtumina sekä taide- ja kulttuuripalveluina. Niiden merkitys osana kestävästä taloudesta on kasvava.

Pohjois-Pohjanmaalla luovan talouden klusterin kehitys on jatkunut positiivisena jo vuosia niin liikevaihdon kuin henkilöstömääränkin osalta. Klusteriin kuuluu kaikkiaan 58 eri toimialaa. Niistä ohjelmistojen suunnittelun ja valmistuksen osuus on suurin. Klustereiden vertailussa luovan ala sijoittuu henkilöstömäärässä matkailu-, metalli- ja puuklusterien edelle. Liikevaihdossa se yltää lähes metalliklusterin tasoon. Luovilla aloilla yritystoiminta on monimuotoista ja sijoittuu usein perinteisten toimialojen sisälle tai rinnalle. Näin on myös Pohjois-Pohjanmaalla. Pitkän aikaa vahvasti teknologia-aloihin nojanneessa maakunnassa tarvitaan laajempaa panostusta eri toimialoille, myös luovan klusterin sisällä. Kulttuurin, taiteen ja koko luovien alojen kehittymisen sanotaan ”läikkyvän” positiivisena vaikutuksena muillekin toimialoille ja yhteiskunnan eri sektoreille asti. Yritystoiminnassa ja kehittämistyössä luovuus on perinteisen ammattitaidon lisäksi innostusta, näkemyksellisyyttä, kokeilemisen rohkeutta sekä soveltamisen ja vuorovaikutuksen taitoa. Alan laaja potentiaali ja merkitys tulee ymmärtää ja sen osaajia hyödyntää. Luovien alojen kehittämisessä tärkeää on koko luovan talouden ja ekosysteemin vaikuttavuuden näkyväksi tekeminen.

Kulttuuri tarjoaa ratkaisuja kestäväan elämäntapaan

Kaikkeaa toimintaa läpäisevän kestävyden vaatimus on yhteiskunnassa vahvistunut. Syitä on monia. Samoin keinoja toivotun kehityksen aikaansaamiseen. Kestävä kehityksen yleismääritelmän mukaan kyse on sellaisen elämäntavan ja kulttuurin luomisesta, joka ylläpitää tulevien sukupolvien toimintamahdollisuuksia. Pohjois-Pohjanmaalla kestävästi kasvava ja hiilineutraali maakunta saavutetaan eri toimialojen ja toimijoiden yhteistyöllä ”kaikki ratkaisee” periaatteella. Kokonaiskestävyden vaatimus läpäisee myös kulttuurialaa. Kulttuurikin on osa ratkaisua. Sen rooli on kuitenkin laajempi.

” *Kulttuurin tehtävä on myös haastaa ja tarjota ratkaisuja, ei pelkästään viihdyttää.*

Kulttuurinen kestävyys on oma ulottuvuutensa. Se tuo kestävä kehityksen kokonaisuuteen erityistä lisäarvoa korostamalla ihmisen saavutusten ja aikaansaannosten historiaa. Kehitys on tulevaisuussuuntautunutta, mutta ei irrallaan menneisyydestä. Menneisyyden kautta voimme katsoa tulevaa. Tässä yhteydessä luonnollisesti korostuu kulttuuriperinnön ja kulttuurihistorian parissa tehtävä työ ja niiden hyödyntäminen, kulttuuri- ja ympäristökasvatus, museotoiminta ja tulevaisuusperinnön rakentaminen laaja-alaisessa yhteistyössä. Kulttuurisesti kestävä kehitys on myös luovuuden käyttöä, oikeudenmukai-

suutta, osallisuutta ja vuorovaikutusta sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tehtävää ennaltaehkäisevää työtä. Kulttuurinen kestävyys rakentaa omalta osaltaan tasa-arvoista ja yhdenvertaista Pohjois-Pohjanmaata.

Taide ja kulttuuri ovat monipuolinen keino rakentaa kestävä elämäntapaa. Ne toimivat vuorovaikutuksen rakentajina, keskustelun avaajina ja tietoisuuden kasvattajina. Niiden kautta voidaan muokata asenteita ja arvoja. Ne myös omalta osaltaan mahdollistavat aineellisen kuluttamisen vähentämistä ja lisäävät elämään hyvinvointia ja nautintoa. Laadukas muotoilu tarjoaa kestäviä tuotteita, joita haluamme vaalia sekä ympäristöjä, joissa viihdymme.

Kestävyysajattelu läpäisee koko tämän ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet. Kokonaisvaltaisen kestävyden periaate on osa ohjelman vastuullisuusarvoa.

Tätä arvostamme

Kumppanuus

Yhteistyö on vaikuttavan toiminnan yksi perustekijä.
Kulttuuri ylittää rajoja.

Ihmislähtöisyys

Ihmisten tarpeet, toiveet ja kulttuuriset oikeudet ovat keskiössä.
Kulttuurin hyvinvointia luova voima on vahva.

Rohkeus, rauha ja räyhä

Rohkeisiin kokeiluihin ja luovuuteen kannustetaan.
Ennakkoluottomuus ja moniäänisyys kuuluvat kulttuurin luonteeseen.

Vastuullisuus

Kokonaisvaltaisen kestävyden periaate on läpäisevä.
Taiteen itseisarvon merkitys on vahva.

Tähän tähtäämme

Tätä tavoittelemme – Nämä lupaamme

1. Kulttuuri tulee lähelle ja kutsuu mukaan.

Kulttuuri vahvistaa hyvinvointia maakunnassa ja jokaisen pohjoispohjalaisen elämässä.

2. Kulttuurin, luovuuden ja luovan alan potentiaali on käytössä. Kulttuuri saa maakunnan

kukoistamaan. Jokainen kunta on kulttuurikunta.

Kulttuuri on mukana pohjoispohjalaisten arjessa.

Kulttuuri vahvistaa osallisuutta. Mahdollisuudet kulttuurin kokemiseen ja harrastamiseen sekä itsensä kehittämiseen kulttuurin keinoin ovat monipuoliset. Kulttuuri on saavutettavaa ja läsnä elämän kaikissa vaiheissa.

Asiakkaiden tarpeet ohjaavat toimintaa. Pohjoispohjalaisten kulttuurisuhde on tiivis ja kulttuurin luoma yhteisöllisyyden tunne vahva. Kulttuuri luo hyvinvointia ja sivistystä. Kulttuuri löytää uusia yleisöjä.

Luovan alan merkitys alueella kasvaa. Maakunnassa on hyvä pohja luovuudelle, luovan alan opiskelulle ja luovan työn tekemiseen.

Ammattimaisen taiteellisen työn tekijöille on kysyntää ja alueella heille vetoa ja pitoa. Luovat alat ovat monipuolisesti osallisina arvoketjuissa ja eri ekosysteemeissä. Luovan alan klusteri kasvaa sekä liikevaihdolla että henkilöstömäärällä mitattuna. Luovan alan potentiaali ja lisäarvo ymmärretään.

Kulttuurin kehittäminen on strategista ja tiedolla johdettua.

Kulttuuritietoa tuotetaan, hyödynnetään ja arvioidaan osana palveluiden tuottamista ja kehittämistyötä. Resurssit ovat kestäväällä tasolla. Osaaminen korkeatasoista ja toiminta koordinoitua.

Yhteistyö, yhdyspinnat ja verkostot toimivat lisäten voimaa ja volyymia.

Kulttuuri kansainvälistyy ja kansainvälistää. Kulttuuri monialaistuu eikä jää siiloonsa. Kulttuuritoimijoiden ekosysteemi vahvistuu. Kulttuurin vaikutavuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat ja

resurssien käyttö tehostuu. Uusia toimintamalleja kokeillaan ja otetaan käyttöön. Kulttuuri löytää kumppaneita.

Kulttuurilla on tunnistettu rooli kestäväen elämäntavan rakentajana.

Siirtyminen aineettomien elämysten ja palveluiden kuluttamiseen on kestävää taloutta. Kulttuuriperintö tuo jatkuvuutta, perspektiiviä ja katsoo tulevaisuuteen tulevaisuusperintöä rakentaen. Kulttuuri ja taide vahvistavat vuorovaikutusta, eri näkökulmien huomioimista ja mahdollistavat haastavienkin asioiden käsittelyä. Kulttuurin kautta rakennetaan osallisuutta, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta kestävässä yhteiskunnassa.

Omaleimainen kulttuuri näkyy, kuuluu ja tuntuu.

Toiminta on tunnettua ja tekijät arvostettuja. Kulttuurin rooli maakunnan ja kuntien elinvoiman ja identiteetin rakentaja on vahva. Kulttuuri on monipuolisesti mukana alueen markkinoinnissa ja veto- ja pitovoiman rakentamisessa. Kulttuuri kotiuttaa läheltä ja kaukaa tulevia.

Kulttuuri-ilmastonmuutos tavoittaa koko Pohjois-Pohjanmaan.

Oulu 2026 kulttuuripääkaupunkivuosi rakennetaan laajassa alueellisessa yhteistyössä. Vuosi jättää maakuntaan, sen kuntiin ja kuntalaisiin positiivisen jäljen. Kulttuuri-ilmasto muuttuu ja muutos juurtuu.

Näin toimimme

1. Taklaamme kulttuuripalveluiden saavutettavuuden haasteita.

- Lisäämme kulttuurin liikkuvuutta, kiertäviä tuotantoja, tuotanto- ja palveluyhteistyötä.
- Lisäämme eri tasoista verkostoyhteistyötä ja maakunnan suurimpien paikkakuntien vaikuttavuutta ympäristöönsä.
- Kehitämme digitaalisia ja paikkariippumattomia ratkaisuja tuotantoon ja jakeluun.
- Kehitämme taiteilijaresidenssejä ja residenssi-verkostoa alueellisesti vaikuttavien kulttuurihubien, osaamiskeskusten verkostoksi.

2. Otamme käyttöön kulttuuriin osallistumista ja osallisuutta lisääviä toimenpiteitä.

- Kehitämme ja otamme käyttöön hyviä käytänteitä muun muassa kulttuurikaveri, kulttuurikummi ja taidekummitoimintaa, kulttuurisen vanhustyön ja etsivän kulttuurityön toimintamalleja, kaikukortin käyttöä, erityisryhmille räätälöityä kulttuuri- ja taidetoimintaa. Koordinoimme kulttuurisektorilla toimivien vapaaehtoisten toimintaa.
- Tuomme kulttuuria ja taidetta entistä enemmän julkisiin paikkoihin kuten asuinalueille, työpaikoille, kouluihin, kohtaamispaikkoihin ja palvelukeskityksiin. Kehitämme edelleen, etenkin pienissä kunnissa, kirjastoja, vapaan sivistystyön oppilaitoksia ja kouluja monipuolisina

kulttuuritiloina ja -taloina, ja muita kohteita kulttuurin ”laskeutumispaikkoina”. Katsomme kokonaisuutta ja kehitämme sitä kuntalaisten tarpeiden mukaisesti.

- Otamme asiakkaat ja asukkaat mukaan kulttuuripalveluiden ja toiminnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja kehittämistyöhön. Käytämme eri keinoja kuten yhteisökehittämistä, kulttuurisuunnittelua, kokemustoimijuutta, palvelumuotoilua ja osallistavaa budjetointia. Yhdistelemme sisällöissä kiinnostavasti muun muassa paikallisuutta, kulttuuriperintöjä, luontoa, taidetta, tiedettä ja digitaalisuutta.

3. Takaamme pohjoispohjalaisille, etenkin lapsille ja nuorille, mahdollisuuden osallistua luovaan toimintaan, kulttuuri- ja taideharrastuksiin ja pitkäjänteiseen alan opiskeluun.

- Toteutamme ja kehitämme harrastamisen Suomen mallia kulttuuri- ja taidealan ammattilaisia hyödyntäen. Juurrutamme sen vakituiseksi toiminnaksi, Pohjois-Pohjanmaan malliksi.
- Kehitämme kulttuuri- ja taidekasvatusta sekä taiteen perusopetusta ja varmistamme niiden saatavuuden. Laadimme kaikkiin kuntiin kulttuurikasvatussuunnitelmat ja otamme ne käyttöön.
- Lisäämme taiteen aluekeskusten ja lastenkulttuurikeskuksen vaikuttavuutta maakunnassa.

4. Monipuolistamme resurssipohjaa.

- Huolehdimme asianmukaisten ja kulttuuritoimintaan suunniteltujen tilojen riittävydestä. Lisäämme olemassa olevien tilojen, välineiden ja materiaalien monipuolista yhteiskäyttöä kulttuurin ja harrastamisen tarpeisiin.
- Lisäämme resurssitehokkuutta toimialat ylittävän yhteistyön, hanketoiminnan ja liike-elämäyhteyksien avulla.
- Hakeudumme kansainvälisiin verkostoihin, etsimme kumppanuuksia ja hyödynnämme kansainväliset rahoitusmahdollisuudet.

5. Nostamme rakennetun ympäristön laatua.

- Hyödynnämme ja teemme tunnetuksi maakunnan arkkitehtuuriosaamista ja arvokkaita kulttuuriympäristöjä. Korjaamme ja täydennysrakennamme elinympäristöt kestäviksi, toimiviksi ja viihtyisiksi osallisuutta korostaen. Pidämme kiinni rakennetun ympäristön koulutuspaikoista. Laadimme maakunnan arkkitehtuurimatkauskartan.
- Lisäämme prosentti taiteelle -periaatteen käyttöä. Toteutamme sitä myös esittävään ja toiminnalliseen taiteeseen laajennettuna.

6. Kulttuuripalveluissa ja -työssä huomioimme niin läheltä kuin kaukaakin tulevat.

- Toimimme tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä edistäen sekä ihmisten omaa kulttuuri-identiteettiä tukien.
- Sisällytämme kulttuuritoiminnan tarjoamat mahdollisuudet kotouttamisohjelmiin.

7. Kehitämme luovan alan toimintaympäristöä maakunnassa.

- Edistämme luovien alojen osaajien työskentelymahdollisuuksia muun muassa sopivia työskentely- ja näyttelytiloja tarjoamalla sekä osaamistarpeisiin vastaamalla.
- Selvitämme kulttuuri- ja luovan alan osaajien koulutus- ja työelämätilannetta sekä osaamis- ja koulutustarpeita. Tässä yhteydessä huomioimme myös osaajien työllistymismahdollisuudet muilla toimialoilla ja niihin liittyvät kehittämistarpeet.
- Pilottoimme ja otamme käyttöön uudenlaisia toimenkuvia ja taidelähtöisiä toimintamalleja. Edesautamme niiden integroitumista osaksi eri toimialoja ja organisaatioiden toimintaa.
- Vahvistamme julkisen sektorin hankintaosaamista.
- Kehitämme mahdollisuuksien mukaan erityisosaamista luovan alan yritysten neuvontapalveluissa.

8. Integroimme kulttuuria entistä vahvemmin osaksi monialaista hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.

- Varmistamme eri yhdyspintojen toimivuuden.
- Kehitämme uusia toimintamalleja ja hyviä käytänteitä. Jalkautamme niitä käytäntöön. Esimerkkinä muun muassa kulttuurihyvinvointisuunnitelmat, palvelutarjottimet, palvelupolut, palveluohjaus ja kulttuurilähetemalli.
- Vahvistamme kulttuurihyvinvoinnin osaamista osana alueen monialaista hyvinvointiekosysteemiä ja hyvinvointijohtamista.

9. Lisäämme matkailun vetovoimaa ja kilpailukykyä laadukkailla ja uniikeilla kulttuurisisällöillä.

- Tuotteistamme ja kehitämme palveluita, markkinointia ja osaamista. Hyödynnämme rohkeasti alueen omaa kulttuuriperintöä, omaleimaisiakohteita ja tapahtumia, taidetta ja alan ammattilaisia.
- Teemme kulttuurimatkailussa yhteistyötä alueellisesti ja valtakunnallisesti yhdessä Culture Finlandin kanssa.

10. Toimeenpanemme tulevaa valtakunnallista kulttuuriperintöstrategiaa ja laadimme maakuntaan oman toimintasuunnitelman.

- Kehitämme eri toimintamalleja kulttuuriperinnön vaalimiseen ja hyödyntämiseen. Näitä ovat adoptoi monumentti, kulttuurikummitoiminta, ympäristö- ja yhteisötaide, tapahtumat, sukupolvien välinen työ, paikallismuseoiden toiminnan kehittäminen.
- Tehostamme elävän kulttuuriperinnön aiheiden keruuta ja tallentamista wikiluetteloon. Aktivoimme kulttuuriympäristöpäivien tunnettuutta ja toimintaa.
- Edistämme kansallisesti ja kansainvälisesti merkittävien kulttuurikohteiden hankkeistamista mukaan lukien Unescon kulttuuriperintökohteet.

11. Sparraamme maakunnan kulttuurikunnan uudelle tasolle yhdessä toimien.

- Tuotamme kulttuuritietoa ja hyödynnämme sitä.

Seuraamme toimintaa, asiakaskokemusta ja vaikuttavuutta. Viemme tietoa myös päättäjille.

- Lisäämme kulttuurin kehittämisen suunnitelmallisuutta. Laadimme kulttuuristrategioita, kulttuurikasvatussuunnitelmia ja alueellisia kulttuurihyvinvointisuunnitelmia. Vahvistamme hyvinvointisuunnitelmien kulttuurinäkökulmaa.
- Aktivoimme kulttuurialan tutkimustoimintaa yhteistyössä oppilaitosten kanssa.
- Vahvistamme kuntien kulttuurialan osaamista ja yhteistoimintaa sekä kulttuurin kehittämispotentiaalin hyödyntämistä.
- Varmistamme koulutuksen kehittämisen sekä lisä- ja työvoimapolitiittisen koulutuksen kautta alan ammattilaisten riittävyyden ja osaamisen. Esimerkkeinä kulttuurituottajat, kulttuurihyvinvointiosaajat ja matkailualan sisällön tuottajat.

12. Edistämme kestäväää kulttuuria.

- Keinoina muun muassa kulttuuriperintökasvatus ja kulttuurinen lukutaito.
- Arvioimme kestävyyttä ja kehitämme sitä kokonaisvaltaisesti tapahtumien ja toiminnan yhtenä laatukriteerinä.

13. Vahvistamme maakuntakuvaa ja maakunnan tunnettuutta kulttuurin keinoin.

- Teemme alueellista ja paikallista markkinointityötä ja monipuolista viestintää kulttuuria, toimintaa ja tekijöitä näkyväksi tehden.

Toimeenpano ja seuranta

Pohjois-Pohjanmaan liitto haastaa maakunnan kaikki kunnat ja koko kulttuurin yhteistyöverkoston mukaan kehittämisohjelman toimeenpanoon kumppanuutta korostaen!

Ohjelmaa laadittaessa nousi esiin selkeä viesti kulttuurialalla työskentelevien ja kehittämistyötä tekevien keskuudessa vallitsevasta vahvasta yhteistyöhengestä. Tämä on voimavara myös ohjelman toimeenpanoon. Eri toimijoista keskeiseen asemaan nousevat maakunnan kunnat, muut kulttuuri- ja luovan alan edistämistä virkatyönään tekevät tahot sekä eri verkostot. Myös hankeresurssia tarvitaan. Siitä esimerkkinä voidaan mainita Pohjois-Pohjanmaan liiton opetus- ja kulttuuriministeriöltä samaa

rahoitus kulttuurin alueellisen kehittämistehtävän toteuttamiseen vuosille 2022-2023.

Kehittämisohjelman toteutumista seurataan kahden vuoden välein. Tästä vastaa Pohjois-Pohjanmaan liitto. Käytössä olevan tilastotiedon ja laadullisen aineiston pohjalta laaditaan analyysi ja tuotetaan se Pohjanmaa kulttuuritieto julkaisuksi. Seuranta tehdään myös osana Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2022-2025 seuranta. Keskeiset havainnot viedään tiedoksi maakuntahallitukselle.

Kulttuuri lukuina Pohjois-Pohjanmaalla

1/3 kunnista

- Huomioi kulttuuripalveluiden järjestämisessä paljon sote-palveluja tarvitsevat kotona asuvat ikäihmiset.
- Käyttää yhteiskehittämisen keinoja (esim. osallistava budjetointi, kulttuurisuunnittelu) kulttuurin edistämisessä.

Maakunnista 4. alhaisimmat kulttuurin nettokustannukset

114 €/as

Kunnissa keskimäärin vuodessa.
55 €/as kirjastotoimi, 59 €/as muu kulttuuritoiminta.

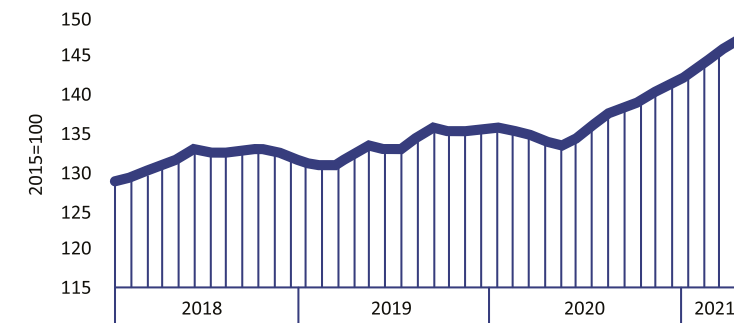
80%

Pohjois-Pohjanmaan kunnista välittää kulttuuripalveluita verkon kautta.

Kuukausittain 8. ja 9. luokkalaisista

27% lukee kirjoja, **34%** harrastaa musiikkia, **7%** käy elokuvissa, teattereissa, konserteissa, näyttelyissä.

Luovan talouden klusterin liikevaihdon trendisarja

9 Pohjois-Pohjanmaan kunnalla on päätös taiteen prosentti-periaatteen noudattamisesta.

10 Kunnalla on käytössään kulttuurikasvatussuunnitelma.

0,3-3,6 htv
Kulttuuritoimen henkilöstöä.

Maakunnista 3. suurin lainausmäärä

17,6

lainausta per asukas kirjastojen kokonaislainausmäärä.

Kulttuuripalveluiden saavutettavuus

11 kuntaa

arvioi kulttuuripalveluidensa saavutettavuutta osana toimintaansa.

Kulttuurifestivaalien yhteistuotto

20 milj. €

maakunnan kuntien kulttuurifestivaalien tuotto aluetalouteen.

Lähteet: THL / kouluterveyskysely 2021, kulttuurin TEAvisari, AVI / Peruspalveluiden arviointi, Tilastokeskus, Kirjastotilastot, Lastenkulttuurikeskusten liitto.

Liitteet

Valmisteluprosessi

Pohjois-Pohjanmaan kulttuurin kehittämisohjelman prosessi				
1. Tausta-analyysi	2. Näkökulmia kulttuuriin	3. Sisältöjen kiteytys	4. Loppuanalyysi	5. Ohjelma
Elokuu 2020 Maakuntahallitus: käynnistyminen	Syys-joulukuu 2020 Toimintaympäristön kuvaus, alueellinen kulttuuritieto: Eväykset verkostoista Tilastot Teemawebinaarit: Kulttuurihyvinvointi Luovuudesta voimaa	Tammi-lokakuu 2021 Sidosryhmäkysely Työpajat / Pink Eminence Oy: Tavoitteet ja toimenpiteet Asiantuntijaryhmän ohjaus Arvot, visio Näkökulmia kulttuuriin blogit	Joulukuu 2021 Sidosryhmien kommentit Maakuntahallitus: ohjelmaluonnoksen käsittely	Tammi-maaliskuu 2022 Lausuntokierros Maakuntahallitus: hyväksyntä

Asiantuntijaryhmä

Ryhmä linjasi työpajojen pohjalta ohjelman arvoja, visiota, tavoitteita ja toimenpiteitä. Mukana olivat:

- Leevi Lehtinen, läänintaidemaalari Taiteen edistämiskeskus
- Johanna Pöykkö, puheenjohtaja Oulun Taiteilijaseura -63 ry
- Kati Koivukangas, kansalaisopiston rehtori, Päätalo-instituutin johtaja Taivalkosken kunta
- Heidi Kangaskokko, toimitusjohtaja Kattilakosken osuuskunta
- Samu Forsblom, Oulu 2026 ohjelmajohtaja
- Heidi Karhu, kirjastopalvelupäällikkö Oulun kaupunginkirjasto
- Jonna Tamminen, johtaja Museo- ja tiedekeskus Luuppi
- Riina Kohonen, maakuntamuseotutkija Museo- ja tiedekeskus Luuppi
- Leena Pimper-Koivisto, toimitusjohtaja Oulunkaaren kuntayhtymä
- Heidi Jäärni, projektipäällikkö Oulunkaaren kuntayhtymä
- Riitta Tötterström, yksikönjohtaja OAMK kulttuuriosasto
- Ilpo Tapaninen, vs. suunnittelujohtaja Pohjois-Pohjanmaan liitto

Ryhmän esittelijänä toimi strategiatyöpajojen fasilitoija Outi Raatikainen Pink Eminence Oy:stä ja sihteerinä Auli Suorsa Pohjois-Pohjanmaan liitosta.

Kulttuurin yhteistyöverkosto eli kulttuurikenno

Pohjois-Pohjanmaan kulttuurikenno (esimerkkejä eri toimijoista)			
 <p>Yhdistykset ja yritykset</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yhdistysten palvelut • Yritysten palvelut • Taiteilijat • Freelancerit • Osuuskunnat • Taiteen aluekeskukset • Kuorot ja orkesterit • Kotiseutuyhdistykset • Nuorisoseurat • Harrastajateatterit • Kulttuuriosuuskunta Ilme • Kulttuuriosuuskunta Waria • Tapahtumatuottajat • Galleriat • Elokuvateatterit • Media- ja julkaisualue • Peliala • Käsi- ja taideala • Asiantuntijayritykset • Pohjoinen valokuvakeskus • JoJo Tanssikeskus • Oulun sarjakuvakeskus 	 <p>Tutkimus- ja kehittäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tutkimus- ja kehitysorganisaatiot • Julkiset rahoittajat • Sijoittajat • Säätöt • Kuntien kehittämissyhtiöt ja yrityspalvelut • Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus • Pohjois-Pohjanmaan liitto • TE-toimistot • Taiteen edistämiskeskus • Aluehallintovirasto • Suomen kulttuurirahasto • Pohjois-Pohjanmaan rahasto • Kulttuuria ja kehittämistoimintaa tukevat säätöt 	 <p>Osaaminen ja koulutus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vapaa sivistystyö • Tutkintoon johtava koulutus • Täydennys- ja lisäkoulutus • Taidepainotteinen perusopetus • Madetojan musiikkilukio • Taiteen perusopetuksen yksiköt • Musiikkiopistot 5 kpl • Oulun konservatorio • Kansalaisopistot • Limingan Taidekoulu • Koulutuskeskus Brahe • OSAO • Koulutuskeskus JEDU • Oulun ammattikorkeakoulu • Oulun yliopisto • Pohjois-Pohjanmaan kesäyliopisto 	 <p>Julkiset palvelut</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alueellinen museotyö, vastuukirjasto • Hyvinvointialue • Kunnat, niiden palvelut ja kehittämistyö • Oulun ja Raahen teatteri • Oulun Sinfonia • Oulun lastenkulttuurikeskus • Luuppi taide- ja tiedemuseo • Raahen museo • Paikallismuseot 69 kpl • Kulttuuritalot • Oulun kaupungin ja muiden kuntien kirjastot • Hyvinvointikeskukset

